

Postępowanie rehabilitacyjne w polineuropatii

Spis treści

Wstęp	5
Epidemiologia polineuropatii	5
Ecologia i etiopatogeneza polineuropatii	6
Histopatologia	7
Objawy kliniczne polineuropatii	8
Szczególne postaci polineuropatii	10
Diagnostyka polineuropatii	13
Postępowanie lecznicze	15
Postępowanie rehabilitacyjne w polineuropatii	17
Kinezyterapia	19
Fizykoterapia	20
Masaż	25
Platforma wibracyjna	25
Leczenie uzdrowiskowe	27
Półmiennictwo	27

Postępowanie rehabilitacyjne w polineuropatii

Wstęp

Polineuropatia jest zespołem objawów klinicznych wynikającym z uszkodzenia wielu nerwów obwodowych na tle zwyrodnieniowym. W klasycznej postaci polineuropatii dochodzi do uszkodzenia nerwów w sposób symetryczny, ujawniającego się w większym stopniu w odległych częściach kończyn dolnych niż w górnych. Objawy polineuropatii wynikać mogą z uszkodzenia włókien ruchowych, czuciowych i autonomicznych, które w różnym stopniu wpływają na jakość życia pacjenta, upośledzając wykonywanie codziennych czynności i nasilając poczucie choroby [1].

Polineuropatia jest relatywnie powszechnym schorzeniem neurologicznym. Doniesienia na temat częstości występowania polineuropatii są różne w zależności od przyjętej definicji i kryteriów rozpoznania. Ogólne rozpowszechnienie w populacji wynosi w przybliżeniu 2,4 na 100 000 i zwiększa się u osób w wieku powyżej 55. roku życia do 8,0 na 100 000 [2, 3].

Etiologia polineuropatii jest bardzo zróżnicowana. Do najczęstszych przyczyn polineuropatii należą procesy autoimmunologiczne, zaburzenia metaboliczne, czynniki toksyczne, uwarunkowania genetyczne i zakazenia. W niektórych przypadkach przyczyna pozostaje nieustalona. Różnorodność przyczyn polineuropatii zwraca uwagę na potrzebę dokładnej diagnostyki i odpowiedniego programu leczenia, łączącego leczenie przyczynowe z objawowym. Leczenie polineuropatii powinno być prowadzone w sposób kompleksowy, indywidualnie dostosowane do pacjenta [4]. Dobre efekty postępowania terapeutycznego uzyskać można przy współpracy lekarza prowadzącego, fizjoterapeuty oraz psychologa [1].

Głównym celem rehabilitacji w polineuropatii jest zmniejszenie dolegliwości bólowych chorego oraz aktywizacja czynności, mające na celu poprawę jakości życia [1, 4].

Epidemiologia polineuropatii

Polineuropatia jest rozpoznawanym zespołem objawów uszkodzenia nerwów obwodowych. Doniesienia na temat częstości występowania polineuropatii są różne, zależnie od przyjętej definicji

Polineuropatia w statystyce

i kryteriów rozpoznania [4]. Badania epidemiologiczne polineuropatii w Indiach, w Bombaju, podają występowanie neuropatii obwodowej u 2,4% populacji [2], a polineuropatii symetrycznej we Włoszech u osób w wieku powyżej 55 lat u 8% populacji wśród włączających do lekarza pierwszego kontaktu [3]. Badania dotyczące występowania polineuropatii w Polsce nie zostały dotychczas przeprowadzone.

Etiologia i etiopatogeneza polineuropatii

Przyczyny polineuropatii

Polineuropatia, to zespół kliniczny charakteryzujący się bardzo różnorodną etiologią. Opracowana bardzo obszerne klasyfikacje polineuropatii związane z przyczynami polineuropatii. Polineuropatie cukrzycowa występuje najczęściej w populacji europejskiej, dlatego prowadzi się najwięcej badań dotyczących leczenia tego schorzenia. Polineuropatie, które często występują w populacji, to polineuropatie toksyczne (tabela 1), alkoholowe, na tle zatruc zawodowych, zespół Guillaina-Barrégo oraz w przebiegu kolagenoz i nowotworów.

Tabela 1. Najważniejsze przyczyny polineuropatii, które należy brać pod uwagę w ocenie praktycznej, nie obejmującej klasyfikacji neuropatii [3]

Najważniejsze przyczyny polineuropatii
■ Cukrzyca (najczęstsza przyczyna polineuropatii, jeśli zwalcz, to ok. 1% populacji choruje na cukrzycę);
■ Alkoholizm (patomechanizm tej polineuropatii jest związany z niedostatkami witamin grupy B);
■ Leki;
■ Zatrucia pierwiastkami (metale, rozpuszczalniki);
■ Zatrucia przyrodziste (np. 14, arsen);
■ Narkomania;
■ Zatrucia wirusopochodne (mocznicza, niewydolność wątroby);
■ Niedostatek pokarmowy;
■ Infekcje (w tym boreliozę i AIDS);
■ Kolagenozy;
■ Nowotwory (polineuropatie nowotworowe);
■ Dystroficzne polineuropatie (m.in. strzałkowy sank mięśni typ I i II, porfirię);
■ Skrytopochodne, czyli idiopatyczne (najprawdopodobniej mechanizm autoopreisyjny, m.in. zespół Guillaina-Barrégo, czyli ostre zapalenie polineuropatii demielinizacyjna i przewlekła polineuropatia demielinizacyjna)